

[Økonomiministeren.]

til i styrke, at det har bidraget til svækkelsen af obligationsmarkedet.

En anden væsentlig årsag til faldet i obligationskurserne har været den stramme pengepolitik, der er blevet nødvendiggjort af det overmåde kraftige tempo i investeringerne. Der er sket en ikke ubetydelig likviditetsopsugning, og endvidere er der for nylig mellem Nationalbanken og banker og sparekasser afsluttet aftaler om begrænsning af de private pengeinstitutters udlån.

De strammere kreditforhold i pengeinstitutterne har været medvirkende til, at lånoptagelsen over obligationsmarkedet er blevet forceret, og man kan derfor med rette rejse det spørgsmål, om det i den foreliggende situation er hensigtsmæssigt, at der fortsat er ubegrænset adgang til obligationsmarkedet.

Den stærke vækst i obligationsudbuddet har i øvrigt gjort det vanskeligt på samme tid at fastholde en relativt stram likviditet i bankerne og at sikre mod stærke kursfald på obligationer.

Nationalbanken har i de senere måneder købt obligationer for betydelige beløb — i den allerseneste tid for endog så store beløb, at banken i perioder har været næsten den eneste køber på markedet.

Under indtryk af den fortsat stærke vækst i obligationsudbuddet er Nationalbanken imidlertid nu nået til den opfattelse, at der ikke med støtteopkøb af en størrelsesorden, der vil være likviditetsmæssig forsvarlig, er mulighed for at undgå fortsatte kursfald. Nationalbanken har derfor henvendt sig til regeringen og indtrængende henstillet, at der blev tilvejebragt lovhjemmel for en midlertidig regulering af obligationsudstedelsen, idet forhandlinger mellem banken og kreditforeningerne har gjort det klart, at kreditforeningerne var af den opfattelse, at en begrænsning forudsatte lov-mæssige foranstaltninger.

I betragtning af den hidtidige kursudvikling og risikoen for nye kursfald, som kunne røkke tilliden til obligationsmarkedet, har regeringen kunnet tilslutte sig Nationalbankens opfattelse og fremsætter derfor nærværende lovforslag. Om de hovedsynspunkter, regeringen har anlagt ved udarbejdelsen af forslaget, skal jeg kort nævne følgende:

For det første har der været lagt stor vægt

på at tilvejebringe en ordning, der var administrativt enkel, og som ikke indebar, at der skulle tages stilling til et utal af låneandragender. Ligeledes har man lagt vægt på, at ordningen ikke forrykkede det indbyrdes forhold mellem de forskellige obligationsudstedende institutter. Begrænsningen er derfor gennemført ved simpelt hen at fastsætte nyudlånene i hvert enkelt institut som en procent af instituttets nyudlån i finansåret 1964-65. Endvidere har man fundet det rimeligst, at reguleringen omfattede samtlige de institutter, hvor der var en stort set automatisk adgang for låntagerne til at optage lån. Långivningen fra de enkelte finansieringsinstitutter, der ikke er omfattet af ordningen, er der for alle praktiske formål mulighed for at holde igen på ad anden vej.

Jeg skal på den anden side erkende, at en regulering af denne relativt summariske karakter kunne rumme ulemper på længere sigt, og også af denne grund har man derfor lagt vægt på at gennemføre en midlertidig lovgivning. Det foreslås derfor, at loven har gyldighed indtil den 31. marts 1967.

For det andet har regeringen tillagt det stor betydning, at finansieringen af nyt boligbyggeri blev tilgodeset også under de således ændrede forhold. Det er ikke hensigtsmæssigt helt at holde boligbyggeriets finansiering uden for ordningen, idet dette kunne rumme en risiko for, at den ved aftalen mellem Nationalbanken og bankerne tilsigtede udlånsbegrænsning blev svækket gennem øget optagelse af forhåndslån. Man har derfor i stedet valgt at fastsætte særlige grænser for långivningen til henholdsvis nyt boligbyggeri — herunder dog ikke sommerhuse — og til andre formål. For lån til nyt boligbyggeri er grænsen sat til 110 pct. af udlånene i basisperioden, hvorved der er taget hensyn til boligbyggeriets øgede omfang. Herudover skulle ordningen naturligvis indebære den fordel, at boligbyggeriet kan skånes for de yderligere kursfald, som ellers havde været at vente.

For lån til andre formål er grænsen sat til 75 pct. af udlånene i basisperioden, og da disse lån udgør knap halvdelen af de samlede nyudlån, skulle reguleringen således indebære, at det samlede obligationsudbud reduceres med knap en halv snes procent i sammenligning med 1964-65.